

ZASUSTĚNÍ

V TRÁVĚ

ROBIN HAWDON

Zašustění v trávě

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Robin Hawdon

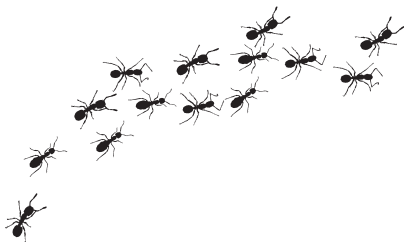
Zašustění v trávě – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

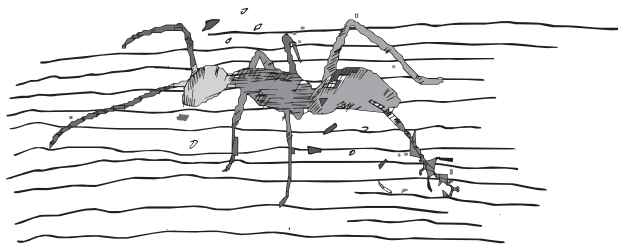
ALBATROS MEDIA a.s.

ZAŠUSTĚNÍ V TRÁVĚ
ROBIN HAWDON

ZAŠUSTĚNÍ
V TRÁVĚ
ROBIN HAWDON

Copyright © ROBIN HAWDON, 1984, 2014

Translation © Sylva Ficová, 2017

Illustrations © Rostislav Pospíšil, 2017

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2017

ISBN tištěné verze 978-80-7505-776-1

ISBN e-knihy 978-80-7505-850-8 (1. zveřejnění, 2017)

*Třem úžasným ženám, které se mnou podnikly
cestu vedoucí k tomuto prvnímu skromnému cíli:
mé ženě a dcerám*

KAPITOLA PRVNÍ

Osamělý mravenec-dělník v bledém jarním slunci nervózně pelášil po větvi mladého modřínu kamsi nahoru. Byl drobný, trochu podvyživený a zákoutí a štěrbinu v kůře stromu zkoumal tak naléhavě, jako by měl kdovíjak závažný úkol a na takovou odpovědnost nebyl zvyklý. Křehké krásy pučícího jara, patrné v chvějící se zeleni a ve stříbřité záři všude kolem, si ani nevšiml. Sám k té proměně patřil; jeho energie byla součástí veškerenstva – tak už to na světě chodí.

Běžel zrovna po výčnělku hluboké pukliny, která mu zjevně připadala zvlášť zajímavá, když se najednou zarazil. Zůstal stát s přední nožkou

ztuhlou ve vzduchu a tykadélky mával neklidně sem a tam. Ano, bylo to tu zas! Citlivými čichovými orgány na tykadlech zachytil slaboučký závan nezvyklého, rušivého pachu, který přinášel rozpustilý větřík. Mravenec nehybně stál, jen se mu chvěly konečky tykadel. Pak lehce škulbl hlavou, protože signály, jež ho přiměly k soustředění, zachytily i další smysly: z lesního podrostu hluboko pod stromem vycházely jemné vibrace a okolní zvuky se nepatrně změnily. Mravenec v obavách zamžoural dolů, k malému pahorku zarostlému trávou, který byl jeho domovem a stál kousek od kraje lesa, u břehu úzké říčky. Slabým zrakem rozpoznal jen neurčitý obrys vyvýšeniny na pozadí stříbřitě blyštivého a vířícího proudu vody - pokud mohl soudit, nic v nepořádku tam nebylo. S napětím vyčkával, jako by věděl, že příčina jeho obav se za okamžik sama objeví.

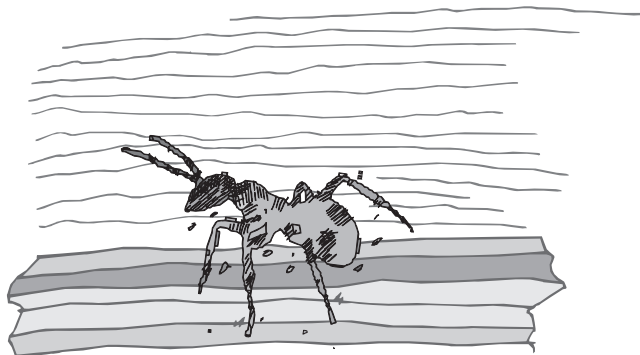
Když k tomu došlo, stalo se to s děsivou razancí. Signály rázem desetinásobně zesílily - jako by jejich původci hodili opatrnost za hlavu a už se nesnažili skrývat svou totožnost. Země se otřásala dusotem běžících nohou, vzduch prorážely poryvy přesládlého pachu, stébla trávy se chvěla pod nárazy silných těl. Drobný mravenec znovu zamžoural dolů, k okraji lesního podrostu, z něž vyrážela jedna vlna obrovských nazrklých mravenců-vojáků za druhou. Prudkou rychlostí se převalili přes travnatou pláň k vyvýšenině a těch několik dělníků,

kteří jim stáli v cestě, s bezcitnou lehkostí rozdrtili. Když dopochodovali k mraveništi, převalili se přes ně a nemilosrdně pronikli dovnitř. Malé společenství nemělo šanci. Všechno skončilo dřív, než se slunce nad hlavou mravenčího pozorovatele přelilo z jedné větvičky modřínu na druhou. Rudá horda, už klidná a uspokojená, beze spěchu vyklidila zpusťšený pahorek, postupně mizela zpátky v lese a nesla s sebou vítěznou kořist. Nezůstala po ní ani jedna patrná stopa, snad kromě přetrvávajícího nezvyklého pachu a několika nešťastných, obnažených mrtvolek rozesetých mezi stébly trávy.

Náhodný pozůstalý, ochromený a vyvedený z míry, nehnul ani brvou, dokud Pán hvězd velkými křídly nezakryl tvář dne, nepřinesl útěchu a místo neukonejšil a nepřikryl pláštěm tmy.

Pak se mravenec pomalu, jako zmámený, sebral a slezl ze stromu. Na chvíli zaváhal u své základny a pak se k tomu, co zbylo z jeho domova, otočil zády a vydal se podél břehu řeky.

KAPITOLA DRUHÁ

Přišla zima a přinesla s sebou i podivné tajemství otupělého Dlouhého spánku – vlastně polospánku, ve kterém se mysl vznášela jako u vytržení, osvobozená od napůl bezvládného těla, do dříve netušených říší a dimenzí. S Dlouhým spánkem pak přišly sny – ještě intenzivnější než sny přicházející během obvyklého odpočinku. Setkával se s nimi, jako by věděl, že jim nemůže uniknout, poddával se jejich objetí a svou mladou duši na dlouhé, zmrzlé měsíce odevzdával jejich vrtochům. Tentokrát měly pořád stejnou podobu. Šplhal. Šplhal po obrovském kopci. Nevěděl proč, a přece musel dojít až nahoru. Bojácně a nejistě se přidržoval mračící se skály, překonával

tyčící se sráz a vzdoroval závratné výšce – až roztřesený a vyčerpaný konečně dosáhl vrcholu. Nad hlavou mu pluly mraky a pod nohama spatřil maličkou rovinu.

Udýchaně zvolal do větru: „Přišel jsem. Dorazil jsem. Jsem tady!“

Dle jeho očekávání zazněl z mraků Hlas: „Vidím tě.“

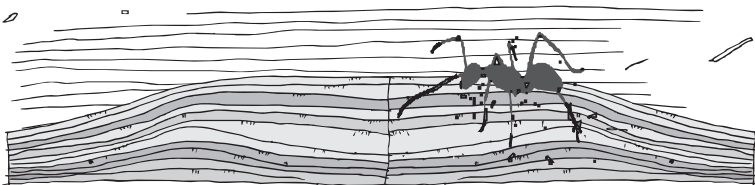
Zvolal tedy znovu: „Co si přeješ? Proč jsem přišel? Jaké je mé poslání?“

A Hlas odpověděl: „Jaké je tvé poslání? Ty chceš znát své poslání?“

„Ano!“ zakřičel. „Jaké je mé poslání?“

Mraky nad ním se zčeřily a zvířily a z jejich hlubin zašvelil Hlas: „Budeš bloudit světem a shledáš, že je plný tajemství; budeš se lopotit a shledáš, že dřina nemá konce; střetneš se s nepřáteli a shledáš, že nejsou těmi, za koho jsi je měl; budeš se smát s přáteli a shledáš, že pláčou; vydáš se na cestu a nikdy nedojdeš tam, kam jsi chtěl; budeš hledat klid a budou tě čekat jen další skutky. A pak konečně, až budeš konat největší ze všech skutků, snad najdeš své poslání.“

Mraky se valily dál a Hlas utichl. Sen se vytratil – ovšem jen na chvíli.

KAPITOLA TŘETÍ

Starý Pětinožka si začal postupně, unaveně a neochotně uvědomovat mírnou změnu teploty a čilejší ruch v okolní tmě. Jeho mysl ani tělo se po téměř pěti měsících částečné netečnosti nechtěly smířit s návratem do reality – s tím, že stále existují věci jako světlo a tma, hlad a žízeň, teplo a zima, že život je pozitivní, ale náročná zkušenost, které se musí aktivně čelit a kterou nejde jen tak proplouvat na vlně polovědomí.

Opatrně a beze spěchu, jak už bylo jeho věku vlastní, vyčkával, až se dostaví ten pocit, že teď je ta správná chvíle. Pak si váhavě protáhl revmatické končetiny, s obtížemi zavrával,

jako obvykle si překvapeně poblahopřál, že přežil další Dlouhý spánek, a opile se odpotácel k Velkému východu.

Když ze sebe v chodbičce mezi pelášicemi hordami mladších dělníků poněkud podrážděně shodil svůj velký náklad, uvědomil si, že velká kolonie se už nějakou dobu probouzí a počáteční nedočkavost přešla v záchvat jarní činorodosti. Strkali do něj a smýkali jím do úzkého tunelu, cestou několikrát vykřikl: „Dávej pozor, kam šlapeš! Uхни!“ Nevrlé přitom kopal některou ze svých pěti nožek. Obvykle to mělo požadovaný efekt, alespoň dočasně, a dotěrný proud hmyzu se na chvíli uctivě odtáhl, jenže pak znovu zavládlo všeobecné nadšení a vlna mravenců ho nesla tmou dopředu a nahoru.

 Zpředu sem postupně pronikalo bledé světlo a osvěcovalo okolní poskakující hlavičky a spěchající těla. Neustále zesilovalo, krutě útočilo na Pětinožkovy neprivyklé oči a probouzelo v něm jakési očekávání - a když pak najednou zahrnul za roh, prudce se rozzářilo bezprostřední, oslnivou silou. Když se cestička vyrovnala a rozšířila a zmizely stěny, zadýchaný a oslepený Pětinožka vylezl z chodby do ohromující záře ranního slunce.

Postál chvílku na prahu tunelu a jeho smysly se přizpůsobovaly situaci: oči bolestně mžouraly do kouzelného světla a tykadla pátrala po něčem, co by napovídalo, jaké v jemu známém okolí vládou podmínky a poměry.

Vylezl snad do dvou třetin úbočí velkého pahorku, který stál ničím nerušený a o samotě pod čnějícími větvemi buku na okraji odlehlé lesní paseky. Pod ním, po dobře vyšlapaných cestách v travnatých svazích po celém otevřeném území paseky neustále vybihaly různými směry na průzkum proudy hmyzu. Hubená, zimou strádající těla příslušníků jeho vlastní kasty dělníků se nápadně lišila od silnějších, rozptýlených postav vojáků, kteří zajišťovali operace a vydávali příkazy, vykračovali si přitom nenucenou, rozhodnou chůzí a celou dobu ostražitě vyhlíželi nebezpečí.

Jak tak Pětinožka stál u východu z chodbičky, osvobozený svým věkem a autoritou od všeobecné dychtivosti, mnozí kolemjdoucí mravenci ho poznávali, na znamení pozdravu se dotýkali tykadla nebo pokřikovali: „Nazdar, Pětinožko!“ nebo „Zdravičko, starouši - rád vidím, že jsi pořád s námi!“ Pětinožka odpovídal pokývnutím hlavy nebo rozpačitým pousmáním. Všimli si ho i mnozí vojáci, a když ho míjeli, mírnili své obvykle povýšené způsoby.

 Najednou se zezadu ozval povědomý hlas: „No tak, hni se, ty lenochu - nemůžeš se tu slunit celý den.“

Pětinožku potěšilo, že ho poznal, otočil se a natáhl tykadla k šlachovitému malému, asi čtyřletému mravenci, který se k němu blížil. Když se dotkli tykadly, uchechtl se: „No, no, Neposedo, ty jsi určitě na nohou už pěkně dlouho.“

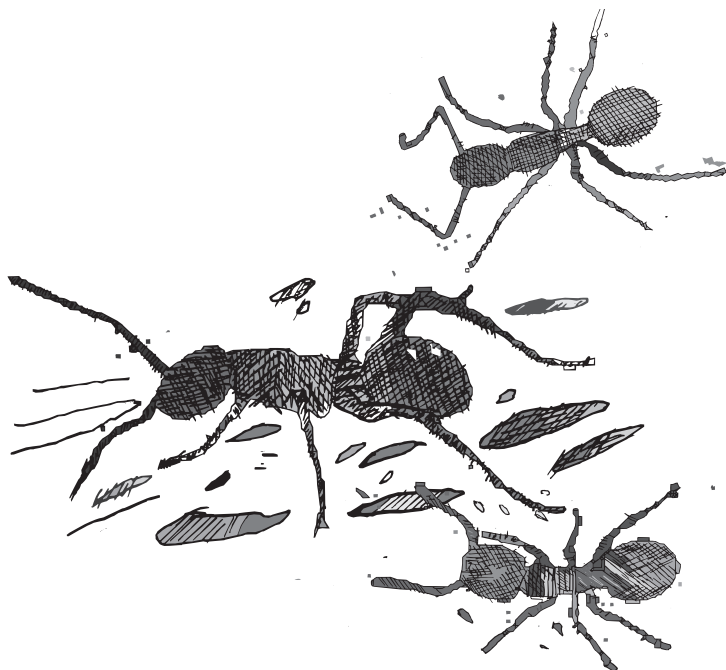

„Jsem vzhůru už od východu slunce,“ odvětil Neposeda. „Trochu to tu prozkoumávám, rozhlížím se a předstírám, že mám co na práci.“

„Jenom předstíráš?“ zamrkal Pětinožka.

„Tak pomohl jsem přinést mrtvou můru, kterou našla jedna parta sběračů.“ Se znechucenou útrpností pak dodal: „Odnegli ji samozřejmě do královských komnat. Jak se máš, kamaráde?“

„Ještě žiju, ještě žiju. A není to špatné.“ Pětinožka se znovu rozhlédl po širém travnatém prostoru, který byl hlavním územím kolonie. Zamženým zrakem zahlédl ohromný stín okraje lesa na odlehlejší straně paseky, kam se dalo dojit krátkou chůzí, chvíli hleděl na důvěrně známý porost pichlavých keřů hned vedle mraveniště a pak se podíval za něj,

na stříbřitě nazelenalý proudící potok, jenž ohraničoval třetinu paseky. Kouzlo toho místa potěšilo jeho staré srdce stejně mocně jako dřív.

„Je báječné zase vidět slunce,“ zamumlal. „Zdá se, že naše území moc neutrpělo.“

„Ne,“ odvětil Neposeda. „Velké škody tu nejsou. Jen několik nových struh vymletých deštěm, jedna dvě spadlé větve a pár zatarasených stezek. A jedna z prvních průzkumnických skupin hlásila spadlý dub na sluneční straně, ve kterém by mohla být zajímavá potrava. Jinak je všechno v podstatě při starém.“

„Dobře, dobře,“ odvětil Pětinožka. Ve vánku se mu chvěla tykadla. „A ta vůně jara ve vzduchu! Skoro mám pocit, že jsem zase mladý.“

„Však si to užiješ, dokud můžeš,“ pravil druhý mravenec trochu rozmrzele. „Tentokrát prý Dlouhý spánek nepřežilo víc dělníků. Byla zima. Dá spoustu práce, než zase všechno připravíme na novou snůšku.“ Pokývl k úbočí pahorku za sebou. „Určitě se od nás očekává, že to všechno zvládneme dvakrát rychleji, abychom se mohli pustit do nějakého nového grandiózního plánu, který si vymyslela Rada.“

Pětinožka nic neříkal. Jen pokývl hlavou, chvíli postál na místě a pak se odhodlal k strmému sestupu po notně udusané cestě, jež vedla mezi stébly trávy pod nimi. Už už se chystal přidat k rušnému hmyzímu proudu, když on i Neposeda zaváhali. Z nitra pahorku totiž zaslechli zvláštní ševlení.

Sílilo a rostlo díky mravencům, kteří vycházeli z mnoha východů mraveniště, a šířilo se jako lavina – šuškáni, štěbetání, bědování předávané od jednoho k druhému: „Bouřlivák je mrtvý! Bouřlivák je mrtvý!“

Po cestách a podél stezek vedoucích všude kolem se linula slova: „Bouřlivák je mrtvý! Bouřlivák je mrtvý!“

Šepot se šířil po břehu řeky a do lesa, po kmenech stromů a lesním podrostem, až ho nesl i samotný vítr a před tou ohromující novinou se v úžasu rozestoupily i mraky: „Bouřlivák je mrtvý!“

Ochromený Pětinožka zůstal nevěřicně stát. Je to vůbec možné? Mrtvý? Velký vůdce kolonie? Ta mocná postava, která vzbuzovala bezpodmínečnou úctu a díky své velké prozíravosti a síle osobnosti měla nikým nezpochybňované nadřazené postavení, co si kdo pamatoval? Závažnost té zprávy nešla napůl probuzenému Pětinožkovi na rozum.

Neposeda stál vedle něj jako přikovaný a u vytržení pořád dokola hloupě drmolil: „To snad není možné, to snad není možné.“ Bylo skutečně těžké se s tím smířit. Bouřlivák byl nejjasnější hvězdou života kolonie, řídil rozhodnutí Rady a nad životem každého mravence se vznášel jako vševidoucí, děsivá, a přece uklidňující otcovská postava už tak dlouho, že se zdálo nemožné, že by jeho ohromná energie mohla navždy vyhasnout. Jenže až tak překvapivé to nebylo. Byl starší, než si kdokoli, s výjimkou Královny královen, dokázal představit,

a odebrat se během Dlouhého spánku do nejvyšší svátosti Posledního spánku byl pro velkou osobnost vhodný způsob odchodu. Přesto se ve své autokratické moci jevil nedotknutelný, ve své přísné moudrosti nesmrtelný. Zdálo se, jako by se bez něj celá společenská struktura mraveniště měla rozpadnout v anarchii a zmatek.

Pětinožka se vzpamatoval a rozhlédl se kolem. Mravenci proudící všemi směry a daleko pod ním, po travnaté rovině, ztuhli do živého obrazu – byli otřesení a odmítali té hrozné novině uvěřit. Pak se najednou znovu začínali probouzet k životu, zmateně a nejistě přecházeli sem a tam a v šeptajících skupinkách se dávali do řeči. Bez jasné představy o tom, co udělá, se Pětinožka nepřítomně znovu otočil ke vchodu do tunelu. V tu chvíli se však objevil štihlý, seschlý starý mravenec, a když se rozrušeně rozběhl k nim, vyzařovala z něj velká naléhavost.

„Tady jsi, Pětinožko! Všude jsem tě hledal. Už jsi to slyšel? Je to pravda, abys věděl. Zrovna to uniklo ze sněmovny Rady. Neprobudil se z Dlouhého spánku. Už to řekli Královně královen a teď zasedá Rada, aby rozhodla, co dál. Prý máme najít a o všem zpravit Černý osten. Je někde na průzkumu.“ Zamával tykadlem k lesu. Špičatou hlavou s očima jako korálky pokyvoval nahoru a dolů, nohama šoupal sem a tam a samým vzrušením se mu třásla tykadla. „I my se musíme sejít, svolat všechny starce. Na jednání Rady musíme vyslat delegaci.“

Teď je třeba bojovat za sebe, mohl by se změnit celý systém!“ mlel udýchaně pantem téměř v panice, zatímco Pětinožka klidně a trpělivě pokyvoval hlavou.

„Ano, Větroplachu, sejdeme se, sejdeme. Klid, nebo dostaneš záchvat. Všechny svolěj.“ Pak se otočil a podíval se vysoko nad koruny stromů, kam už vystoupilo slunce a odkud bez přestání, nedotknutelně a neúprosně svítilo.

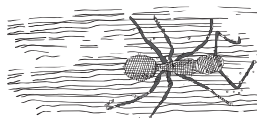
„Vidiš?“ jako by říkalo. „Nic nezůstává stejné, jen já. Na této zemi nemá nic trvání. Pořád se musí začínat znovu od začátku – znovu a znovu a znovu.“

Pětinožka se otočil a sešel dolů.

KAPITOLA ČTVRTÁ

Snílek se tu novinu dozvěděl téměř jako poslední z obyvatel kolonie. Vyslali ho na osamělou misi: patřil k těm, kteří se vydali do velké dálky zjistit, jestli během zimních měsíců nedošlo k nějakým dramatickým událostem nebo změnám terénu. Byl to samostatný a nebezpečný úkol: osamocený mravenec se v tomto dychtivém, nenasytném ročním období mohl stát obětí různých nástrah, obzvláště během dne. Mravenci kvůli svému špatnému zraku a bystrým tykadlům raději cestují v noci, v době, kdy nad zemí vládne Pán hvězd, kterému mihotavá

světýlka na obloze slouží jako tisíc ostražitých očí. Teprve až odejde, nastane zase pro slunce a predátory s pronikavým pohledem jejich okamžik. Teď však byl Snilek rád, že putuje za stále teplejšího dne. Putovat volně a nezávisle po probouzející se zemi pro něj byla po temných, mámivých měsících Dlouhého spánku neuvěřitelná zkušenost. Vykračoval si mrštnou chůzí nedočkavce a tykadly ostražitě vnímal každíčký otřes, každý pach, každý nepatrný zvuk z okolí.

Jak už to u mravenců bývá, neměl zrovna výraznou figuru. Měl skromnou postavu vojáka, byl poměrně mladý – tohle bylo teprve jeho druhé jaro – a kvůli nízké hodnosti nebyl ani příliš panovačný. Jeho štíhlé tělo bylo zjevně stvořené spíš pro rychlost než pro udatnost, kusadla a žihadlo neměl nijak pozoruhodně velká, a nevyvolával tak dojem protivníka, na kterého je třeba dávat si pozor. Vymykal se jen tykadly. Měl je nezvykle dlouhá a pružná a při zkoumání okolí se prohýbala s přesvědčivou elegancí, jež svědčila o jejich velké citlivosti a přesnosti. Všímavost – ona dychtivá, trochu nejistá zvědavost a povědomí o všem, co se dělo kolem – byla ostatně nejdůležitější vlastností celé Snilkovy osobnosti. Zvláště přitom kontrastovala s určitou zdrženlivostí v jeho povaze, s opatrností až odtažitostí, kterou se odlišoval od většiny svých kolegů jako postava v pozadí, pozorovatel, co vyčkává. Celkově mu nedůvěřovali nebo se před ním přinejmenším měli na pozoru, odstup totiž

není vlastnost, kterou by mravenci měli zrovna rádi. Jejich nedůvěru ještě umocňovala další Snilkova zvláštnost, která se projevovala, když spal a jeho šeptání, chvění a slabé křeče naznačovaly, co se děje v jeho podvědomí. Právě touto podivnou a skrytou duševní činností si od zvědavých a někdy pobavených druhů vysloužil své jinak nepatřičné jméno.

Teď už byl asi půl ranní cesty od základního mraveniště, šel proti proudu říčky a sledoval slabou hmyzí stezku, jež vedla úzkým pruhem trávy mezi vodou a lesem. Vyrazil krátce po úsvitu, uprostřed nejčasnějšího probouzení, a stihl si naplnit vole jen několika sušenými semínky a zbytky z téměř vyprázdněných skladů potravy na zimu, proto teď jeho dlouho hladovějící tělo náhle přepadl neodbytný pocit hladu. Hroznou chuť měl především na živočišné bílkoviny a jeho čichové ústrojí pátralo po nějakém jejich zdroji. Věděl, že nepotrvá dlouho a nějaký najde: země se hemžila nově probuzeným životem ve všech podobách; v travinách zněl dusot hmyzích nohou a vzduch bzučel rytmem průsvitných křídel. Hmyzí jednotlivci věnovali okolí obvykle jen malou pozornost – udržovali si opatrný odstup a většinou se snažili vyhnout lovcům většího, opeřeného druhu. Přesto Snilkovi občasně úporné zašustění v porostu nebo stříbřitý záblesk rosy na roztřesené pavučině z hedvábných vláken nad hlavou napovídaly, že dlouhé období hladovění si kromě něj musejí nějak vynahradit i jiní tvorové.

Najednou se mu rozechvěla tykadla a zastavil se. Zachytil závan jednoho z pachů, které hledal. Opatrně se odplížil ze stezky stranou a jemně našlapoval mezi stébly trávy. Teď už slyšel zvuky, jež potvrdily jeho podezření: nervózní šátrání a pleskání padajících kousků půdy. Vystoupil ze skrytu pampelišky a malá samička střevlika přímo před ním horečně ukrývala čerstvá vajíčka snesená do měkké půdy. Svým úkolem byla tak zaujatá, že vůbec nepostřehla jeho příchod. Pečlivě prozkoumal okolí, zda tu nejsou žádné zdroje nebezpečí, a teprve pak upozornil na svou přítomnost. Kroužil kolem střevlice tak dlouho, až ho zahlédla, a zrovna ve chvíli, kdy stál shodou okolností proti větru, ucítila jeho pach. Okamžitě ustala v činnosti, upřeně se zadívala Snilkovým směrem a rozčileně se rozštěbetala. Přešel pomalu k ní, žihadlo pod tělem varovně zahnuté dopředu. Zesílila své vzteklé švi-toření a vyhrožovala mu drobounkými kusadly, když však viděla, že ho neodradí, pomalu vycouvala od napůl schovaného hnízda s vajíčky. Prosmýkl sek němu a kusadly popadl jednu z měkkých, šťavnatých koulí. S pohledem ostražitě upřeným na rozlícenou střevlici vejce schlamstl; spolkl ho, aby získal potřebné živiny. Pak sevřel v čelistech ještě jedno vajíčko a hnízdo opustil. Rozhorlená matka se tak mohla vrátit a dokončit svou práci za neustálého proudu rozhořčených nadávek, kterými častovala zloděje.

Snílek se znovu stáhl mezi traviny a brzy se ocitl na odlehlém místě pod listem jetele, kde v klidu spořádal druhé vejce. Byla to první čerstvá potrava po čtyřech měsících a vychutnával si ji, beze spěchu se zakusoval do výživné hmoty a s rozkoší ji polykal. Když dojedl poslední sousto, očistil si kusadla a tykadla ochlupenýma předníma nohama, na okamžik se oddal slastnému pocitu plného žaludku a přílivu energie a pak zamířil zpátky ke stezce.

Zrovna se chystal vykročit z úkrytu travin, když ho něco přinutilo stáhnout se zpátky. Zasluchl zvuk, který se blížil po cestě směrem k němu. Vklouzl do houštiny stébel a čekal příkrčený k zemi, aby jeho pach nezachytily všudypřítomné proudy vzduchu. Zvuky zesilovaly. Ať už je vydával kdokoli, byl spíše menší, soudě podle síly vibrací jeho kroků. Jeho uspěchaná, nepravidelná chůze a nervózní těžký dech však vypovídaly o zvláštní neopatrnosti. Snílek zůstal bez hnutí, dokud nezachytil závan pachu, který se dostavil dřív, než cizince zahlédl. Napověděl mu několik věcí. Šlo o mravence jeho vlastního druhu, ovšem ne z jeho kolonie. Všichni obyvatelé stejné kolonie mají charakteristický pach produkovaný královnou, ze které všichni vzešli, proto je lze okamžitě rozeznat. Existuje také jemný rozdíl mezi pachy různých kast způsobený odlišnými obdobími dospívání mladých mravenců v larválním stadiu. Například dělníci se líhnou před příchodem zimy nebo krátce po ní, zatímco larvy budoucích vojáků dospívají a vyvíjejí se celou zimu a jaro, aby

se vojáci vylíhli v plodnějším ročním období. Bližící se mravenec byl dělník.

Snílek počkal, až cizince zahlédne mezi stébly trávy, a pak mu vstoupil do cesty. Druhý, malý urousaný tvor, zjevně vyčerpaný a v nesnázích, se zastavil a úlekem sebou trhl. Když mu došlo, že Snílek není nepřítel, s úlevou si oddechl a naléhavě k němu přistoupil. Snílek pohledem zkoumal jeho vrávorání a zablácené tělo a vlídně ho oslovil.

„Odkud jsi? Co se děje?“

Mravenec mu odpověděl udýchaným a nesouvislým drmoláním: „Byli to červení mravenci... zabijáci... byly jich stovky! Přišli z lesa... zaplavili celou kolonii... všechny zabili... včetně naší královny... ukradli larvy... všechno obrátili naruby!“ V rozrušení horečně mával tykadly: „Všechno jsem to viděl... Byl jsem na stromě a hledal novou jarní pastvu pro naše stádo mšic... ale všechno jsem to viděl... prostě se objevili... byly jich stovky... všechno vojáci... hodně velcí... a jen zabijeli... zabijeli a zabijeli!“ šveholil a z úst mu vycházel nekonečný proud napůl dokončených vět. Jako by se v něm otřes z té zkušenosti během noční bezesné cesty usadil a kvasil, a když teď konečně potkal někoho, komu se může svěřit se strašlivým zážitkem, valil se z něj jako nezadržitelný, téměř hysterický příval.

Snílek tiše naslouchal. Na nic se neptal, nepřerušoval ho, nehýbal se. Za celý svůj relativně krátký život ještě neslyšel tak hrůzné vyprávění z první

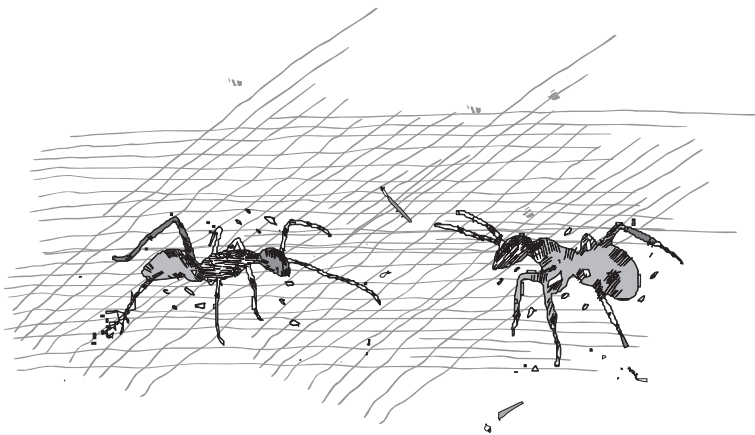
ruky. Svědkem sporů i smrti už samozřejmě byl. Znal neurvalost a nemilosrdnost přírodních jevů - přijímal je jako nevyhnutelnou a danou součást života hmyzu -, ale ještě nikdy se nesetkal s takovým případem bezdůvodného, bezhlavého zabíjení, s tak jasným příkladem bezcitné neurvalosti. Tu scénu si uměl představit znepokojivě živě, protože místo krveprolití znal. Šlo o malou kolonii, sídliště s jednou královnou vzdálené pouze noční pochod od jeho vlastního domova. Šlo o jeden z několika menších přidružených pahorků na okraji hlavního území kolonie; vzdálenost nočního pochodu přitom byla ta největší, jakou si každý mravenec obvykle ze své základny troufne ujít - to aby v mraveništi nechyběl víc než jednu noc a jeden den. Společenství pahorků umožňovala tichá dohoda, která všem přinášela vzájemné výhody: menší kolonie fungovaly jako pozorovatelný a varovný systém ústředního mraveniště a za to se jim dostávalo určité ochrany. Teď už jedna neškodná, skromná malá kolonie neexistovala.

Snílek stál bez hnutí, ale v hloubi duše prožíval spoustu neznámých pocitů. Jako by měl zjevení: jako by jeho nevinnému, dosud důvěřivému já najednou došlo, že ve vesmíru existuje bezostyšné, zjevně nesmyslné Zlo. Svět mu dosud připadal jako v podstatě laskavé místo - sice nelitostné, plné soupeření a nebezpečné, ovšem jen z nutnosti, jež je nezbytnou podmínkou systému bytí. Teď si najednou uvědomil, že v něm působí i jiné než

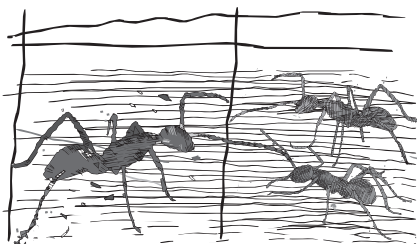
přírodní živly, že v říši Pána hvězd platí různé zákony, morální svár. To byl závažný objev.

Počkal, až se malý dělník vypovídá a zůstane tiše stát, vyčerpaný a znavený. Pak se konejšivě dotkl jeho tykadel a vlídně řekl: „Dobře. Musíme jít a varovat mou kolonii. Musíme to oznámit vůdcům. Pojd' za mnou.“ Otočil se a šel napřed rychlostí, jaké jen menší mravenec mohl stačit.

KAPITOLA PÁTÁ

„Černý osten jde! Černý osten se vrací!“ šuměl úlevný šepot pasekou až do mraveniště, kde se život postupně vracel k normálu a kde znovu,

byť s určitou nechutí a bezúčelností, začínaly práce.

Od stromů přes travnatý porost, následován dvěma obvyklými pomocníky, přicházel nejimpozantnější ze všech mravenců. Měl mohutnou postavu, a přece dlouhé nohy a šlachovitou hruď, jež naznačovala, že je velmi rychlý a hbitý, vysunutá nelitostná kusadla na přísné, povýšené tváři a dlouhé, smrtící, tmavě zbarvené žihadlo, které mu dalo

jméno - velitel vojáků vypadal vskutku pozoruhodně. Měl nejen krásně stavěné tělo, ale určitá majestátnost byla vlastní i jeho osobnosti - přímost a autorita, jež jako by říkala, že osud, jakkoli se zdá nepředvídatelný nebo hrůzný, mu nikdy nenažene strach.

Dva poručíci za ním byli stejně rozpoznatelní jako on. Jeden měl velkou, příkrčenou postavu a pomalu kráčel na tlustých krátkých nohou, kterým teď činilo značné potíže udržet krok. Měl obrovskou hlavu a v obličejí se mu zračil výraz ironické samolibosti, již dával najevo, že se nemá čeho bát a komu zodpovídat. Pro jeho zálibu v medovici - skvělé omamně látce oblíbené všemi mravenci - se mu říkalo Medomil. Byl snad nejobávanějším jedincem v kolonii, protože měl ohromnou sílu a nerozpakoval se ji použít. Nikdo však nepopíral, že právě ona ho opravňuje k jeho hodnosti: ve světě mravenců má moc vždycky pravdu.

Druhý byl Hadí jazyk. Byl mimořádně vysoký a štíhlý a jméno získal nejen díky své bleskové rychlosti a reakcím v boji, ale i proto, že ve společnosti býval obvykle tajemný a tichý, a pak najednou klidně pronesl postřeh, kterým pro některé až nesnesitelně vystihl jádro věci. Tihle tři impozantní jedinci byli na průzkumné cestě někde v lese, a když se dozvěděli o smrti Bouřliváka, bezodkladně se vrátili na výjimečné zasedání Rady, jež muselo nevyhnutně následovat. Dělníci a vojáci jim uctivě ustupovali stranou, aby

